



معاون زمین شناسی اداره گاز زمین شناسی در شمال شرق کشور

فرونشست زمین به عنوان پدیده ای خاموش اما به شدت مخرب، امروز به یکی از تهدیدهای اصلی زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی خراسان رضوی بدل شده است؛ روندی که از اوایل دهه ۱۳۸۰ با گسترش ترک های عمیق در دشت های بحرانی نظیر مشهد، نیشابور، خواف، بردسکن و کاشمر آغاز شد و اکنون بسیاری از مناطق شهری استان را نیز درگیر کرده است. علت این پدیده، پیش از هر چیز به برداشت بی رویه از منابع زیرزمینی، کاهش بارش ها، تداوم خشک سالی و فقدان رویکرد علمی در مدیریت آب بازمی گردد؛ موضوعی که متأسفانه نه فقط اراضی کشاورزی، بلکه زیرساخت های شهری و حتی میراث تاریخی بار ارزش استان را با خطر جدی مواجه ساخته است؛ به ویژه داده های ماهواره ای منتهی به ۲۰۲۴ میلادی نشان می دهد که بیش از دوسوم آبخوان مشهد درگیر فرونشست است و این مسئله در آینده ای نزدیک، می تواند ابعاد فاجعه باری برای بافت شهری و هویت تاریخی منطقه به دنبال داشته باشد.

در چنین شرایطی، نخستین گام برای مواجهه مؤثر با بحران، پذیرش واقعیت بحران آب و اطلاع رسانی شفاف به جامعه درباره تبعات پرهزینه آن است. خروج از رویکرد خوش بینی کاذب و اعتراف به ابعاد تهدید، شرط اول ایجاد عزم ملی و مسئولیت پذیری اجتماعی است. تجربه نشان داده است در شرایط موجود، مدیریت جزیره ای و بخشی منابع آب به هیچ عنوان پاسخگوی این بحران نیست و تنها راه عقلانی، حرکت به سمت مدیریت یکپارچه حوضه های آبریز و بازتعریف سیاست های بهره برداری بر مبنای میزان آب تجدیدپذیر خواهد بود. شکی نیست که امروز افزایش کارایی مصرف آب در بخش کشاورزی، تغییر جدی در نگاه به ارزش اقتصادی و زیست محیطی آب، و توسعه راهکارهایی چون بازچرخانی پساب شهری برای مصرف صنعتی، از اولویت های جدی و ضروری استان به شمار می رود.

در کنار این ملاحظات، برنامه ریزی برای کاهش هدررفت آب در شبکه های انتقال و توزیع، توسعه شبکه های هوشمند پایش کمی و کیفی آبخوان ها و جلوگیری قاطع از گسترش حفر چاه های جدید یا تعمیق و جابه جایی چاه های موجود در دشت های ممنوعه، می تواند سهم بسزایی در مهار ابعاد بحران داشته باشد. حرکت در مسیر شناسایی منابع آبی جدید و پایدار برای گذر از خشک سالی های آینده، اصلاح سازوکارهای مرتبط با تجارت آب مجازی، و ارتقای شفافیت مصرف آن در سطح محصولات مصرفی، باید به فرهنگ عمومی و مدیریتی تبدیل شود. به طور هم زمان، متوقف سازی یا بازنگری اساسی طرح های انتقال آب، سدسازی و تونل های آبی تنها در شرایط ویژه (مانند مدیریت سیلاب یا تغذیه مصنوعی آبخوان) قابل بحث است و بدون مطالعات دقیق و اخذ نظرات تخصصی سازمان زمین شناسی کشور، اجرای هیچ پروژه ای نباید مجاز باشد. آمایش سرزمین بر مبنای محدودیت های زمین شناسی و جغرافیایی و همچنین حمایت و توسعه صنایع کم آب بر، بخشی از آینده نگری توسعه پایدار این خطه است. در نهایت باید بر ضرورت هماهنگی نهادی، بهره گیری از دانش تخصصی و تقویت همدلی جامعه محلی در مدیریت فرونشست تأکید کرد تا بتوان به عبور ایمن از این بحران پیچیده و صیانت از میراث و منابع ارزشمند خراسان رضوی امیدوار بود.

واگذاری مسکن به نخبگان ۱۱۹ استان کشور

قائم مقام بنیاد ملی نخبگان از قطعی شدن واگذاری مسکن نخبگان در نوزده استان کشور خبر داد و گفت: بیشترین تقاضای مسکن مربوط به تهران است. به گزارش ایلنا، سعید خدایگان افزود: برنامه مسکن نخبگان به صورت استانی در حال پیگیری است و یکی از پیشرفت هایی که در این مدت در زمینه مسکن نخبگان داشتیم، این بود که از طریق دفتر دکتر عارف، معاون اول رئیس جمهور، توانستیم کارگروه مشترک تخصصی مسکن را ایجاد کنیم.

وی با بیان اینکه در برخی استان های کشور پیشرفت های خیلی خوبی در زمینه تأمین مسکن نخبگان داشته ایم، بیان کرد: حدود ۲ هزار و ۸۰۰ واحد زمین آماده تخصیص به نخبگان استان هاست.

قائم مقام بنیاد ملی نخبگان با اشاره به برخی آمار ها در این زمینه یادآوری کرد: طبق آخرین آمار، استان های «اصفهان»، «سیستان و بلوچستان»، «ایلام»، «خوزستان»، «آذربایجان غربی»، «آذربایجان شرقی»، «بوشهر»، «قزوین»، «خراسان رضوی»، «فارس»، «خراسان جنوبی»، «چهارمحال و بختیاری»، «سمنان»، «کرمان»، «خراسان شمالی»، «زنجان»، «اردبیل»، «یزد» و «قم» بیشترین پیشرفت را در این حوزه دارند.

وی در پاسخ به این سؤال که آیا در استانی، مسکن نخبگان تحویل داده شده است یا خیر، گفت: تاکنون در هیچ استانی مسکن نخبگان تحویل داده نشده است. البته در برخی استان ها مانند یزد و اصفهان و کرمان این کار شروع شده است.

خدایگان با تأکید بر اینکه واگذاری مسکن نخبگان در استان های نام برده شده تقریباً قطعی است، اظهار کرد: در برخی از این نوزده استان، فرایند واگذاری مسکن به نخبگان شروع شده است.

وی با اشاره به فرایند های واگذاری و تأمین مسکن نخبگان در استان های مختلف افزود: در برخی استان ها مانند یزد، تنها زمین به نخبگان واگذار شده است و در استان اصفهان خیلی اعلام کرده است که ۱۱۰ واحد از مسکن نخبگان را شخصا می سازد.

شروع ثبت نام بوم گردی ها برای پنل خورشیدی

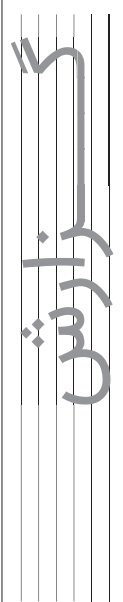
نایب رئیس جامعه بوم گردی ایران از آغاز ثبت نام برای دریافت پنل های خورشیدی ویژه جوامع بوم گردی خبر داد.

به گزارش تسنیم، محمدحسن حسین پور گفت: متقاضیان باید برای ثبت نام به رؤسای جامعه بوم گردی در استان ها مراجعه کنند. پس از جمع آوری فهرست ها در استان ها، اسامی به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ارسال خواهد شد تا مقدمات دریافت حمایت ها و تخصیص پنل های خورشیدی فراهم شود. وی اضافه کرد: امیدواریم با همکاری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و همراهی دولت، زمینه نصب و بهره برداری از پنل های خورشیدی در جوامع بوم گردی فراهم شود.

حسین پور یادآوری کرد: اجرای این طرح علاوه بر توسعه گردشگری پایدار، نقش مهمی در مدیریت مصرف انرژی ایفا خواهد کرد.

شیرخشک رژیمی به زودی روانه بازار می شود

سرپرست اداره کل فرآورده های طبیعی، سنتی، مکمل و شیرخشک سازمان غذا و دارو گفت: تأخیر در تأمین شیرخشک رژیمی، تنها مربوط به یک برند خاص است که به دلیل توقف چندروزه در کمربت رخ داد و اکنون با ترخیص این محموله، توزیع در حال انجام است و تا اواسط هفته مشکل برطرف خواهد شد. به گزارش ایرنا، شهرام شعبانی با اشاره به اهمیت دسترسی نوزادان به شیرخشک رژیمی، تأکید کرد: این تأخیر موقت بود و خللی در بازار ایجاد نشد. وی گفت: در برخی مواقع، برورکاسی های اداری و فرایندهای نظارتی ناخواسته، موجب وقفه در تأمین می شود. هرچند این اقدامات برای اطمینان از سلامت و کیفیت محصولات انجام می شود، می تواند نگرانی هایی برای خانواده هایی که نوزاد آن ها نیاز فوری به شیرخشک رژیمی دارد، ایجاد کند. شعبانی افزود: با اصلاح رویه ها و طراحی سازوکارهای تسهیلگری می توان روند تأمین شیرخشک رژیمی و سایر فرآورده های حیاتی را روان تر کرد تا چنین مشکلاتی تکرار نشود.



اصلاح الگوی کشت؛ راهی که باید رفت

۷۴ درصد اراضی کشاورزی استان همچنان آبیاری پرمصرف دارند

در شرایطی که ۸۱ درصد منابع آبی خراسان رضوی در بخش کشاورزی مصرف می شود، فقط ۲۶ درصد از اراضی کشاورزی استان تحت پوشش شبکه آبیاری نوین هستند. چرا پیشرفت در این مسیر، این قدر کند است؟ چرا این راهبرد از ۱۰ سال قبل در دستور کار جدی قرار نگرفت تا اساساً امروز این چالش کمبود آب پیش نیاید؟ غیرممکن است در روزهای اخیر درباره بحران کم آبی نشنیده باشید. تقریباً همه رسانه ها بر این موضوع متمرکز هستند و آمارها نیز به شکل حیرت آوری این موضوع را تأیید می کنند که دیگر از مرحله «کم آبی» عبور کرده ایم و «بی آبی»، توصیف دقیق تری برای وضعیت امروزمان است. حالانکه مهم این است که بدانید همه توصیه هایی که برای صرفه جویی می شنوید، درحالی است که فقط ۱۴ درصد از منابع آبی توسط من و شما در شهرها و بخش خانگی مصرف می شود و این بخش کشاورزی است که مصرف بیش از ۸۱ درصد از منابع آبی استان را در اختیار دارد. اینجاست که سرها به سمت بخش کشاورزی می چرخد تا راهکارهای نوین آبیاری بتوانند منجی همه مادر این شرایط پر بلا باشد. سؤالات مهمی در این باره مطرح است؛ چه میزان از اراضی استان، امروزه در پوشش روش های نوین آبیاری قرار دارند؟ اگر راه حل بحران آب این قدر مشخص و در دسترس است، پس چرا تا الان کاری برای آن انجام نشده است؟ چرا گسترش آبیاری های نوین به عنوان یک راهبرد از ۱۰ سال قبل در دستور کار جدی قرار نگرفت که اساساً امروز این چالش کمبود آب پیش نیاید؟

گزارش روز



خبرنگار

سالیانه یک متر؛ افت سطح آب های زیرزمینی استان

در بخش امنیت غذایی تمام مردم خراسان رضوی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی، در گفت وگو با شهرآرا بیان می کند: درحال حاضر، وسعت اراضی کشاورزی استان به حدود ۷۶۰ هزار هکتار می رسد که تقریباً ۲۰۰ هزار هکتار از این میزان تحت پوشش روش های نوین آبیاری قرار دارد. حالا درست است که قرار دادیم با وجود تلاش های فراوان، هنوز الگوی آبیاری در ۷۴ درصد از اراضی کشاورزی استان اصلاح نشده است اما روند اصلاح الگوی آبیاری در سال های اخیر بسیار چشمگیر بوده و مثلاً در بیست ماه گذشته، افزون بر ۴ هزار هکتار از این اراضی تحت پوشش شبکه

حیرت انگیز است اگر بدانید سالیانه ۳ هزار و ۸۰۰ میلیون مترمکعب آب در بخش کشاورزی استان مصرف می شود و با در نظر گرفتن ۷۵/۴۷ مترمکعب مصرف معقول آب توسط هر ایرانی (روزانه ۲۰ لیتر)، اگر کشاورزی خراسان رضوی فقط یک سال تعطیل شود، مشکل بی آبی برای ۸۰ میلیون ایرانی در مدت یک سال حل خواهد شد! البته همه چیز هم به همین سادگی نیست و در شرایطی که استان مادر بسیاری از محصولات کشاورزی جزو رتبه های اول تا سوم برترین تولیدکنندگان کمی و کیفی کشور محسوب می شود، این راه حل های حساب نشده می تواند به قیمت بحران تازه ای

نوین آبیاری قرار گرفته است. البته با این حال، همچنان مشکلات بی شماری در این مسیر وجود دارد و این روند در وضعیتی که می توانست خیلی سریع تر باشد، باعث شده است افت سالیانه سطح آب های زیرزمینی استان به حدود یک متر برسد. به گفته وی، وضع کشاورزی استان امروزه به سمتی رفته است که چه آب باشد و چه نباشد، کشاورز گرفتار بحران است، به طوری که اگر آب نباشد، گیاهان دچار تنش آبی می شوند و کشت خسارت می بیند. اگر هم آب باشد، قطعی منظم و نامنظم برق است که تنش آبی را به گیاه تحمیل می کند و حتی درحوزه دام و طیور هم باعث تلف شدن حیوانات می شود.

همه گزینه ها روی میز است

تابه حال مسجل است هر مشکلی در حوزه آب وجود دارد، می توان با رسیدگی به بخش کشاورزی آن را برطرف کرد. گزاره نیست اگر بگویم بخش کشاورزی می تواند گره گشای کام تشنه ایران عزیز در شرایط کنونی باشد اما سؤال مهم این است که با وجود انبوه اندیشکده های دانشگاهی، پژوهشکده های سازمانی و محققانی از بدنه دانشجویان و استادان دانشگاه، چرا در گذشته پیش نمای از دقیقی از بحران امروز ترسیم نشد؟ اگر هم ترسیم شده، چرا تلاشی برای جلوگیری از وقوع آن نشده است؟ رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی در پاسخ به این سؤال می گوید: اجازه بدهید

خیلی ساده، اصل طرح های اصلاح الگوی کشت را توضیح بدهم؛ به طور کلی، اصلاح الگوی کشت دوشویه دارد؛ یکی افقی که با افزایش سطح زیرکشت انجام می شود و دیگری عمودی که بر افزایش بهره وری متمرکز است. در این شرایط، نکته ما این است که در سال های اخیر، اصلاح الگوی کشت در خراسان رضوی فقط متمرکز بر شیوه افقی بوده است، درحالی که کمبود منابع آبی، حذف آب مازاد رودخانه های مرزی و کاهش مستمر ذخایر سدها باعث شده است افزایش سطح در عمل، غیرممکن باشد و اینجاست که چاره ای جز ارتقای بهره وری نداریم.



مشهد؛ اول عشق است آخر صفر

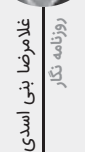


روزنامه نگار

سرشار باشند؛ چون تقرب به تجانس است. اگر این شکل نگیرد، آن تقرب معنایی جز غربت نخواهد داشت. ما هم نمی خواهیم غربت بمانیم. این نیست با امامت، ما را از هدف دور می کند. هر که گرفتار غربت شود، تنها در خویش خواهد شکست. اگر هم بسوزد، ساختی دربی نخواهد داشت. ما اما به دنبال ساختنیم؛ به دنبال اینکه راه به قربت ببریم و این صراط مستقیم را برای همه «انعمت علیهم» باز کنیم تا «مغضوب علیهم» و «ضالین» نتوانند راه بندها را پیدا کنند در مسیری که با محوریت زیارت حجت خدا به حضرت خدا می رسد. دهه آخر صفرا ن میدان گسترده مغناطیسی است که انسان را در سوگ عزای رسول رحمت^(ص) و امام کرامت^(ع) به آستان

مثل مغناطیس است که همجنس ها را جمع و وصل می کند به خود. مثل میدان مغناطیسی است دهه آخر «صفر» که به «سفر»ها جهت می دهد. قیله نگاه قبیله را به مشهد می کشاند. گریز از مرکز را به بازگشت به مرکز تبدیل می کند تا مشهد الرضا بشود کانون هم افزایی اهالی عشق، تا همه از رهاشدگی تغزل وار خویش، به مقام عظمای زیارت برسند. دهه آخر صفر در مشهد و برای مشهدی ها «اول عشق» است؛ حق همجواری با خورشید را با مهربانی در حق میهمانان آفتاب ادا می کنند. من مشهدی ها را سعادت زیست ترین مردم این حوالی می دانم. زندگی در ساحت خورشیدی که هرگز غروب نمی کند، غربت راهم معنایی قریب می بخشد؛ نزدیک تر از هر نزدیکی. مشهدی ها می شوند خانه زاد امام رئوف^(ع). پس باید از مهربانی

حضرت مهر، علی بن موسی الرضا، می رساند. در جذبه ای چنین است که جغرافیای خراسان و تاریخ معرفت، کلاس تربیت انسان می شود. در این کلاس است که مشهدی ها باید حاضر باشند؛ هم حاضر در کلاس آموختن و هم حاضر در ساحت خدمت به دیگر آموزندگان که همان زائران دیگر دیار هستند. همه ما باید حاضر باشیم، بار به قربت فقط بر دوش نهادها و سازمان های مسئول نیست. آنان همه توان خود را هم که به میدان آورند، باز بار زیادی بر زمین خواهد ماند. این ما مردم هستیم که با هم می توانیم بار را بر دوش کشیم. هر کدام مان هر شغل و حرفه ای که داریم، بی حرف، به حدیث همدلی در خدمت اهتمام و رزیم. جوری با زائران آقا



روزنامه نگار